

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

823. An, & qualiter possessio inferat titulum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

feffioni renunciare; quoniam cessat ratio praedicti. Et, ut idem Bartol. in l. §. 2. Si vir uxori, ff. de acquir. poss. quem sequuntur communiter omnes: quod ex inutili contractu perdatur possessio. Paris. n. 39. & 41. Et hoc est, quod etiam communiter tradunt Auctores, titulum beneficii non amitti absque Superioris consensu. ut Abb. in c. ad aures, n. 7. de eo, quod metus causa. Felin. in c. in nostris, de rescript. corollar. 34. Paris. n. 40. Atque ita concludendum, non privari ex hoc proprietate ipso iure, sed requiri sententiam declaratoriam privationis ob delictum commissum, renunciando in manibus non Superioris. Paris. n. 42. citans cap. quod in dubiis, & ibi Hostiens. Innoc. & alii communiter. Quin &, si renuncians coram non Superiore non fuerit privatus a suo Superiore, & alter interea impetravit illud beneficium, hic sit intrusus, & prior possit agere, & beneficium illud repetere ab hoc intruso. Paris. n. 43. juxta decis. Rotæ. Hinc etiam in impetratione talis beneficii necesse est facere mentionem de taliter facta illius renunciatione, nimirum coram non Superiore. Paris. n. 44. citans Felin. in c. in nostris, n. 31. de rescript. Menoch. de arbit. casu 201. n. 47. Paris. conf. 74. n. 5. vol. 4. Porro, quod in dicto casu amittatur possessio, & retineatur dominium, idem procedere, dum resignatio facta in manibus laici, ait Paris. n. 45. contra Butr. in c. 2. n. 6. de renunc. in 6. Bald. in c. quod in dubiis, n. 4. Beroium, in idem c. censentes contrarium; sed quod, dum dicitur in illo c. talem beneficium esse spoliandum, & sic possessione, ista verba inferant etiam ad possessionem, ita ut eam spoliandi, non spoliati sint; cuius tamen contrarium ibidem ostendit & firmat Paris.

4. Limitatur nihilominus etiam a Paris. dicta doctrina, ita ut sustineatur talis renunciatio facta in manibus non Superiorum. Primum, ubi ea deinceps ratificata fuerit a legitimo Superiore, ad quem spectabat receptio resignationis, & dum illa eam ratam non habuit, recuperari quodammodo possessionem ipsam, ut Paris. n. 49. ex mente tamen potius aliorum quam suâ, dum ipse n. 51. subdit, veram esse conclusionem, ut taliter renunciantes absque superiore, non possint absque superioris consensu redire ad resignata taliter beneficia, intellige, taliter possidenda (quidquid sit de eo, num requiratur nova collatio, in quo puncto remittit ad Jo-Andr. in c. Si te præbendam, de renunc. n. 30.) citatque pro hoc Navar. in c. accepta, oppositioe 7. n. 25. 28. 31. Plures alios casus, in quibus subsistat talis resignatio, & consequenter amittatur quoque ipsum dominium beneficii, vide apud eundem pluribus n. seq. Vide de his pluribus Lott. n. 3. q. 14. ferè per tot. ubi qualiter per resignationem vacet beneficium. Ex quo illud obiter hic notandum, quod in amittenda possessione solus actus seu affectio ejus, qui possidet sufficiat; idque tam in beneficialibus, quam aliis. Lott. ibid. n. 31. & 15. trahaturque id ipsum ad animum concussum metu; eod quod voluntas coacta maneat voluntas. Lott. ibid. n. 14. & 16.

5. De cetero qualiter amittatur possessio alio modo quam per renunciationem liberam, nimirum per privationem, seu cessionem non voluntariam, commodius dicitur alibi, ubi de amissione beneficiorum, illud breviter circa hoc in genere hic observandum, quod privatus ipso iure beneficio, quamvis amittat hoc ipso proprietatem seu dominium beneficii, non tamen amittat simul

hoc ipso seu iure possessionem beneficii. Paris. l. 11. q. 10. n. 11. ex Bald. in addit. ad Speculat. tit. de legato. §. nunc aliquis, q. 46. item conf. 356. l. 4.

PARAGRAPHVS II.

De virtute & beneficio possessionis in beneficialibus &c.

Questio 822. An, & quando possessio habeat vim collationis?

Respondeo possessio tradita ab iis, qui habent potestatem conferendi, habet vim collationis, seu continet in se tacitam & virtutalem collationem. Corr. in pr. benef. l. 4. c. 7. n. 14. Gonz. ad reg. 8. gl. 14. n. 45. citans Covar. l. 3. var. c. 16. n. 10. Rotam decis. 16. de præb. in novis, Lott. l. 2. q. 21. n. 35. & q. 1. n. 24. ubi etiam quod quicumque is sit, qui habet potestatem conferendi per investituram seu traditionem possessionis, simul censetur conferre, instituire, aut confirmare, citans pro hoc Abb. in c. auctoritate, de investit. n. 9. Neque enim necesse est facere duos actus distinctos, cum illa traditio possessionis implicet actum præcedentem necessarium. Lott. ibid. n. 25. citans pro hac Roman. conf. 337. n. 3. Felin. in c. cum aliquibus, de re iudic. Sic actus traditionis, possessionis gestus ab ipso Episcopo (intellige dum penes illum aliàs est privative jus conferendi) Card. Luca, de benef. d. 30. n. 19. Sic dum Capitulum tradit possessionem alicui nulliter proviso, si apud Capitulum verè est jus conferendi, talis traditio habet vim collationis. Lott. l. 2. q. 24. n. 57. ubi etiam, quod tunc non veniat consideranda aliqua ratificatio præcedentis actus nulliter gesti, sed factum merè collationis, & usus potestatis conferendi implicitus in ipsa tolerantia, citat pro hac Achill. decis. 267. n. 5. & 6.

Questio 823. An, & qualiter possessio inferat titulum?

1. Respondeo: eod ipso, quod constat de possessione beneficii, præsumitur titulum; cum sine illo possideri non possit, &c. si a sede, de præb. in 6. Paris. de resign. l. 13. q. 5. n. 98. (ubi tamen tradit juxta communem in beneficialibus solus possessionis probationem non sufficere ad effectum restitutionis in spolio; cum quis ad beneficium restitui nequeat sine canonica institutione.) Gonz. ad reg. 8. §. 3. proem. a. n. 55. citans Rebuff. de pacif. possess. n. 297. Maic. de prob. conclus. 1200. & alios quamplurimos. Possessio enim præsumitur habita ex titulo præambulo l. 2. c. de acquir. possess. Lott. l. 2. q. 46. n. 2. citans Surdum. conf. 52. n. 10. Curtium Jun. conf. 168. n. 33. & præsumptio hæc ita stat pro possessore, & possessione, ut si ei accedat vel sola potentia boni tituli, præsumatur ex eo acquisita; usque adeo etiam, & illa præsumptio dicitur probatio probata juxta Cassad. decis. 4. n. 5. de iust. & prop. Lott. l. c. n. 29. Et possessor præsumitur seu censetur Dominus, Paris. l. 11. q. 1. 25. & l. 10. q. 8. n. 49. citans Menoch. de præsumpt. l. 1. q. 48. n. 6. Felin. in c. cum Ordinem, de rescript. n. 20. & Gonz. gl. 45. §. 2. n. 15. ubi quod quando dominium incidenter allegatur, possessor præsumitur Dominus, & pro

& pro tali reputatur, citat *c. querelam. de elect. & Imol. in clem. 1. ut lite pendente n. 3. & 10.*

2. Jam verò multòque magis ex longa possessio-
ne beneficii oritur præsumptio tituli. Paris. l. 10. n.
4. & 18. & canonici ingressus. Paris. *ibid.* n. 109. ci-
tans Roman. *cons.* 127. in fine. Et diutius existens in
quasi possessione prælatura præsumitur talis, qua-
lem per id tempus se fecit. Paris. *ibid.* n. 110. citans
Federic. de Senis. *cons.* 103. Decium in rub. de fide in-
strum. n. 17. & c. Sufficitque ad hoc decennium. Pa-
ris. l. 10. q. 4. n. 20. & l. 13. q. 5. n. 111. citans Felin. in c.
illud. de præsumpt. n. 6. Decium *cons.* 85. n. 7. C. Paris.
cons. 25. n. 62. vol. 1. & c. Tondut. in qq. benef. p. 1. c. 85.
n. 1. Ubi certum est, possessionem decennalem ha-
bere vim tituli, nisi de intrusione constet; quia sci-
entia & tolerantia Superiorum habet præsumptio-
nem tituli, nec cogitur quis post tanti temporis
spatium exhibere titulum suum.

3. Quinimo probato ab impetrante contra pos-
sessorum titulo uno invalido, adhuc novus alius &
melior titulus præsumitur in possessore. Tond. *loc.*
c. n. 12. (ubi: quòd præsumptio tituli validi non tol-
litur per probationem tituli infecti, cursu longi
temporis stante) Lott. *cit.* q. 46. n. 17. Et hinc, si dic-
tam præsumptionem alleget, eo ipsò eliditur iste
objectus formatus ex defectu tituli proveniente
aliunde, quam ex reservatione apostolica. Lott. *cit.*
n. 17. quia cum detur multiplicatio titularum, ni-
hilque sit, quò minus potuerit eadem possessio eo-
dem tempore apprehendi ex pluribus titulis. Lott.
ibid. n. 22. citans Roman. *cons.* 350. n. 13. Felin. in c. in
nostra. de rescrip. n. 2. & c. nihilque etiam sit, quò mi-
nus causa possessionis potuerit mutari novo aliquò
superveniente titulo, vel saltem accumulati, etiam
absque extrinseca declaratione. Lott. n. 20. ex Cas-
sadi. *decis.* 4. n. 11. de restitut. spol. & Crescent. *decis.* 5. n.
6. *tit. cod.* & Rotam. in *Cesar. August. parochial.* 8. Nov.
1589. Quin & sine dimissione & nova apprehen-
sione possessionis, utpote quæ necessaria non est.
Lott. n. 20. citans Gregor. *decis.* 546. n. 6. Mantic. *de-*
cis. 21. n. 4. Rotam. *decis.* 74. n. 8. p. 2. recent. contra
Socin. Senior. *cons.* 131. l. 1. Hinc inquam sequitur
manifestè, possessionem juri vari hac ipsà possibili-
tate concursus tituli melioris. Lott. *cit.* n. 17. Idque
non solum, ubi titulus malus & vitiosus, qui ab im-
petrante producit, præcenditur solus, & de per
ses, quidem possessor replicare potest, se non esse
adeptum possessionem virtute illius tituli, sed vir-
tute alterius. Lott. n. 18. sed etiam, si ab impetrante
titulus vitiosus producit, unà cum actu adepta
possessionis, seu dicatur in virtute talis mali tituli
esse captam possessionem: quia jam hic objectus e-
liditur ex eo, quòd possessio, ut dictum, capi po-
tuerit pluribus titulis simul, & mutari novo aliquo
superveniente titulo, & c. Lott. n. 19. Aymon. *cons.*
171. n. 2. Porro illud hic observandum, quòd ait
Lott. n. 23. citans Alciat. in *l. cum quid. n. 63. ff. si certum*
petatur. & Menoch. *de præsumpt. l. 1. q. 48. n. 27.* nimi-
rum, ut possessor adjuvetur dictà præsumptione ti-
tuli justì & canonici, debere allegare hanc præsum-
ptionem; cum eatenus profit præsumptio etsi non
sit probatio, relevat tamen ab onere probandi.
Lott. n. 25. citans Alciat. *de præsumpt. p. 3. n. 2. Surd. de-*
cis. 231. n. 24. & possessor cogendus non sit ad justi-
ficandum titulum suæ possessionis pro instruenda
intentione sui adversarii, de quo vide plura dicta
superius; ubi, num possessio exigat titulum. Vide
etiam dicenda infra, ubi in specie, qualiter posses-
sio triennalis generet præsumptionem tituli.

Quæstio 824. An, & qualiter possessio inferat
præsumptionem continuationis possessionis?

R Espondeo: si is, qui semel possedit, asserat, se
hodie possidere, possessio præsumitur medio
tempore continuata; si verò is istam continuatio-
nem neget, cessat dicta præsumptio. Paris. l. 3. q. 6.
n. 76. citans gl. in l. si possideris. c. de præb. Barth. *ibid.*
n. 6. Butrio. in c. ad sedem. de restit. spol. n. 25. Abb. *ibid.*
n. 25. Solennitas siquidem extrinseca præsumitur,
quando allegatur ab eo, ad cujus favorem præsum-
ptio oritur; secus si ab eo negetur. Paris. n. 77. citans
Salicet. in l. si filius. q. 1. c. de petend. hered. uti id ipsum
pluribus exemplificat n. seq. Porro possessionem
præsumi continuatam vigore potius boni & legiti-
mi tituli, quam concordie, tradit Gonz. gl. 45. §.
3. n. 26. juxta l. 2. c. de acquir. poss. Menoch. *de præsump.*
l. 6. præsumpt. 67. n. 1. Roman. *cons.* 328. n. 5.

Quæstio 825. An, & qualiter possessio inferat
præsumptionem anterioris possessionis?

i. Respondeo primò: juxta dicta aliàs; si eadem
die fiat collatio, uni à Papa, & alteri ab Or-
dinaro, & non constet de anterioritate horæ vel
momenti, intrat textus *c. si à sede. de præb. in 6. di-*
cens, quòd potior sit conditio possidentis, adeò-
que propter possessionem provisio præsumitur an-
terior. Gonz. *ad reg. 8. in proem. §. 3. n. 51.* citans Masc.
de prob. conclus. 314. n. 4. Rebuff. *de pacif. possess. n. 297.*
2. Respondeo secundò: dum constat de duabus
provisionibus factis duobus eodem die, & insuper
de certa hora unius harum provisionum, de alte-
rius verò provisio captà possessione, hic præferen-
dus est, ita probabilis Gonz. *loc. cit. n. 64.* citans
Tiraq. *de jure primogen. q. 17. opin. 11. n. 3.* Masc. *de*
prob. conclus. 1234. n. 33. Rebuff. *de pacif. poss. n. 299.*
& c. contra Menoch. *de arbit. 62. centur. casu. 42. a. n.*
22. Mandos. *ad reg. 16. q. 19. n. 10.* etsi enim apposi-
tio certæ horæ faciat præsumptionem anterioris
provisionis respectu gratiæ carentis istà horâ (Un-
de etiam, si cum æquali collatione concurrat pro-
batio captarum possessionum eadem die, illa quæ
est cum certa hora, præferenda est ei, quæ caret cer-
tâ horâ. Gonz. *loc. cit. n. 67.*) non tamen concludit
necessariò; cum provisio alia carens horâ potue-
rit esse prior. At verò præsumptio possessionis est
potentior præsumptione horæ, & uti talis appo-
nitur in citato *c. si à sede.* Gonz. n. 65. & 66. addens,
AA. contraria sententia loqui in casu, ubi uterque
provisus cepit possessionem, & unius provisio ex-
primit horam; tunc enim utique hic præferendus
est; quia in hoc concurrunt duo, unde præsumatur
anterioritas.

3. Respondeo tertio: quin & possessio habet di-
ctam prærogativam, ut ratione illius provisio præ-
sumatur anterior, etiam si possessio non sit captà
eadem die facta provisionis. Gonz. n. 69. citans Pu-
teum *decis.* 125. l. 1. Calder. *cons.* 7. *de præb.* Mohed. *de-*
cis. 8. *de præb.* Gambar. *de off. legati. l. 3. n. 666.* & Ro-
tam in *Hispal. benef. 2. Maii 1603.* ratio est, quia *cit. c. si*
à sede. loquitur indistinctè, & aliàs magna esset ejus
restrictio; cum nunquam locum haberet in provi-
sione apostolica beneficii vacantis extra Curiam,
dum impossibile est capi ejus possessionem eadem
die quâ collatum.

4. Respondeo quarto: si ex duobus provisio unius
prius accepit possessionem; sed eam amisit, alter
verò, qui posterius accepit possessionem, eandem
retinet pro tempore, quo controvertitur de ante-
riori-